

נוסח לא מתוקן

הכנסת הארבע-עשרה
מושב רביעי

פרוטוקול מס' 356

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
יום שלישי, ג' בטבת התשנ"ט (22 בדצמבר 1998), שעה 10:00

נכחו:

חברי הוועדה: מיכה גולדמן

מוזמנים: אברהם הופמן - מנכ"ל הרשות לשיקום האסיר

מנהלת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: תמר פוליבוי

סדר-היום: תקציב הרשות לשיקום האסיר.

4725

תקציב הרשות לשיקום האסיר

היו"ר מיכה גולדמן:

אני פותח את הישיבה. אנחנו דנים בתקציב הרשות לשיקום האסיר. אני נותן את רשות הדיבור למר אברהם הופמן.

אברהם הופמן:

התקציב שלנו הוא תקציב קטן של 8,119,000 שקל מכספי מדינה ועוד למעלה מ-7,981,000 שקל שהם כספי תרומות. לפי חוק הרשות אנחנו צריכים לגייס 7,981,000 שקל.

היו"ר מיכה גולדמן:

שביניהם יש גם אפוטרופוסים?

אברהם הופמן:

כולל האפוטרופוס.

התקציב שלנו הוא תקציב יחסית קטן מאד לעומת היקף הפעילות שלנו, ולצדדי, לא הצלחנו עד היום להגיע לכך שהחוק יהיה כך שנעבוד פר קפיטה, כי לנו זה הדבר הטוב ביותר. מספר האסירים שפונים אלינו הולך וגדל, והתקציב הממשלתי עלה השנה מ-8,000,000 שקל ל-8,119,000 שקל.

מיכה גולדמן:

זה אפילו לא המדד.

אברהם הופמן:

זה אפילו לא המדד. התקווה שלנו היא שננסה, כפי שהצלחנו במידה מרובה עד היום, להשיג תרומות, עזבונות והשתתפויות של כל מיני גורמים, אבל זה קשה מאד. וחבל, מכיוון שהתוצאות שלנו הן טובות מאד גם בקנה מידה בינלאומי. אם הגענו למצב שמתוך האסירים שנקלטים בהוסטלים שלנו - לפי מחקר - אחרי חמש שנים רק 19% חוזרים לכלא, ובהערכה שהנזק השנתי של כל אסיר הוא 60,000 דולר, אז תעשה את החישוב ותגלה שאנחנו מפעל כלכלי די יצרני.

הצלחנו מאד השנה בנושא של תעסוקה של אסירים. אמנם כולם מדברים היום על אבטלה, אבל פיתחנו שיטה שחבל שלא משתמשים בה לגבי כל העובדים הבלתי מקצועיים - לפי דעתי, השיטה הזאת היא נכונה לגבי כל העובדים הבלתי מקצועיים, והאסירים הם עובדים בלתי מקצועיים - שהיא שיטת ליווי תעסוקתי.

יש לנו אדם שעומד בקשר עם בעל המפעל, והשיטה שלנו כיום היא שבעל המפעל או הקבלן - אנחנו עובדים בעיקר בענף הבניין - יידע שהאדם הוא אסיר. השיטה של פעם, שלא יידעו שהאדם הוא אסיר, לא עובדת במדינת ישראל, מדינה שבה כל אחד יודע כל דבר על השני.

היו"ר מיכה גולדמן:

מנסיונך, האם ברגע שאתה מודיע מראש על מה מדובר, הסיכוי להתקבל לעבודה נמוך יותר?

אברהם הופמן:

כן, חלק סוגרים לנו את הטלפון, אבל לעומת זאת אלה שכן מסכימים לקבל את האסירים לעבודה, משקיעים בזה הרבה מעבר.

היו"ר מיכה גולדמן:

האם הם משלמים תשלום מלא?

אברהם הופמן:

כן, כי מדובר באסיר משוחרר.

היו"ר מיכה גולדמן:

מדובר במעביד שבכל זאת משקיע הרבה יותר בכל הסיוע הנוסף. יש צורך להעמיד מישור שכלווה את האסיר המשוקם בהתחלה ומדריך אותו, ואלה דברים שהם מעבר לקליטה רגילה. לכן יש פה הוצאה הרבה יותר גבוהה של המעביד.

אברהם הופמן:

לא נתבקשנו על ידי מעבידים.

היו"ר מיכה גולדמן:

בסדר, אני שואל את זה כי זה מה שהגיון אומר.

אברהם הופמן:

אם כי אני יודע שבארצות הברית יש מדינה שבה אדם שקולט אסירים משוחררים לא צריך במשך שנה לשלם מיסים על אותו אסיר.

היו"ר מיכה גולדמן:

יש בזה הגיון רב.

אברהם הופמן:

לצערי, בארץ עדיין לא הנהיגו את זה.

יש לנו השנה גידול עצום במספר המשתחררים לאור החנינות בשנת היובל למדינה, כי ועדת בלטמן החליטה על השחרור מיום העצמאות עד יום העצמאות. למעשה, הביצוע היה די איטי מבחינת שירות בתי הסוהר, ולכן עיקר המשתחררים יהיה השנה עד יום העצמאות. לכן אנחנו עתידים לעמוד בפני הצפה, כאשר כבר עכשיו אנחנו עומדים בפני הצפוף.

חלק גדול מהתקציב שאנחנו דורשים נובע מהצלחת פרויקט ליווי תעסוקתי.

היו"ר מיכה גולדמן:

מאה אחוז, זה דבר מאד חיוני.

אברהם הופמן:

כי כל אסיר שעובד 12 חודשים בהתמדה ולא החסיר ימי עבודה מקבל מאיתנו מענק, הוא מקבל מראש העיר באותו יישוב 1,000 שקלים. אם פעם היו מעטים שקיבלו, השנה נגיע ל-600-700 איש, אז אתה צריך יותר תקציב שנובע ממש מגידול ריאלי.

אם תסתכל היום בכל קורס של תפסנים, יש לנו שם 50% בערך מהמתלמדים. אנחנו עכשיו הולכים לענות על הצורך בענף חדש שהוא ענף המלחימים, כי היום חסרים כמה אלפים של מלחימים, למרות שיש אבטלה כזאת גבוהה.

אני הולך לאותם ענפים בשוק שאף אחד מהישראלים לא רוצה לעבוד בהם, ואותם אנחנו כובשים. אבל פירושו של דבר שאדם צריך לעבור קורס כזה במשך שלושה חודשים וחצי, וזאת השקעה אינטנסיבית. ככל שיש לי מספר גבוה של אנשים, התקציב עונה פחות על הצרכים.

כמו כן נפתח כלא בצפון הנקרא "חרמון", ואתה מכיר אותו. בכל כלא ישנו יועץ, והוא אותו אדם שעוסק בשחרור האנשים. למעשה, לא קיבלנו תוספת תקציבית לנושא הזה.

היו"ר מיכה גולדמן:

האם הרשות לשיקום האסירים נמצאת במשרד ראש הממשלה?

אברהם הופמן:

לא, היא כפופה לשר העבודה והרווחה. באשר לענייני חקיקה, אם נבוא אליך השנה, למשל, בנושאים של חקיקה - -

היו"ר מיכה גולדמן:

מכל מקום, זה גם השר לביטחון פנים.

אברהם הופמן:

כן, חתומים שני שרים: שר העבודה והרווחה, ולפני זה יש חתימה מוקדמת של השר לביטחון פנים, כי הוא תמיד בודק שהביטחון לא נפגע כתוצאה מעודף שיקום. לכן עשו איזה קומפרומיס כזה בחוק.

הפעילות לאסיר המשוחרר ולמשפחתו היא הסעיף הראשון בתקציב. כל הגידול בסעיף הזה נובע רק מהתוספת של עלויות שכר. לא נוספו עובדים, למרות הגידול הצפוי במספר המשתחררים מפאת החנינות בשנת היובל ופתיחת כלא חדש. אני מקווה שבכל זאת משרד האוצר ימצא איזו דרך להוסיף לנו עוד עובד לנושא הזה.

היו"ר מיכה גולדמן:

אני חושב שבנושא הזה אנחנו צריכים קודם כל לדרוש את התוספת הנדרשת כתוצאה מהגברת הפעילות. בוודאי שפתיחת כלא נוסף מגבירה את הצורך לתגבר אתכם בכוח אדם נוסף, כפי שהשב"ס - שירות בתי הסוהר - קיבל תוספת של כוח אדם. עצם העובדה שהוא פתח כלא נוסף מחייבת אותו בתוספת תקנים ובתוספת אמצעים ומחייבת אותו להיערך לקליטה של כלא חדש בהיערכות כוללת.

אנחנו גם נצא בקריאה לשר העבודה והרווחה ונבקש גם את סיועו של השר לביטחון פנים. הייתי גם מציע שתוציאו לנו מכתב מסודר וקצר שיכלול את כל הדרישות שלכם, ואנחנו נשלח מכתב ישיר לשר העבודה והרווחה וגם לשר לביטחון פנים.

אברהם הופמן:

לפי החוק אתם צריכים להודיע גם לוועדת הכספים של הכנסת שדנתם בנושא הזה.

היו"ר מיכה גולדמן:

בעקבות האישור שלנו כאן היום, נצטרך להעביר את ההודעה שלנו לוועדת הכספים בצורה מסודרת.

אני גם מבקש להוציא מכתבים, לאחר שנקבל פנייה מסודרת, על כל הנקודות שיהיו בפנייה. יכול להיות שמר אברהם הופמן יתן לנו אותן כבר עכשיו. ראשית, נוציא על כך גם הודעה לתקשורת ובהודעה ייאמר שלא יכול להיות שהתקציב הזה לא גדל אפילו בגובה המדד. אין פה התייחסות להרחבת הפעילות כתוצאה מפתיחתו של כלא נוסף, כלא "חרמון" בצפון. אני לא יודע מה היתה ההתייחסות לגבי הכלא הקודם, כלא "צלמון".

אברהם הופמן:

קיבלנו.

היו"ר מיכה גולדמן:

אם כך אפשר לציין שהתקדים היה כבר עם פתיחתו של כלא "צלמון" לפני מספר שנים - נדמה לי לפני שלוש שנים - כשאז היתה התייחסות להרחבת היכולת של הרשות לשיקום האסיר. לכן אני מתכוון לפנות לשר העבודה והרווחה בנושאים האלה וגם לשר לביטחון פנים שיתן את תמיכתו ושיוכל להודות לרשות לשיקום האסיר על הישגיה ועל הצלחותיה.

אני מציע שנאשר את התקציב של הרשות לשיקום האסיר לשנת 1999. סך הכל התקציב עומד השנה על סכום של 16,100,000 שקל. אני מבקש להוסיף שאני מוחה על כך שגם אגף התקציבים של משרד האוצר וגם משרד העבודה והרווחה לא התייחסו לשני דברים, לא למדד ולא לפתיחה של הכלא הנוסף.

יפה שפירא:

אם נפתח כלא חדש, האם זה פותר את בעיית הצפיפות?

אברהם הופמן:

המציאות היא שהיום חלק מבתי הסוהר הופכים להיות בתי מעצר, וזה מקום חדש.

יפה שפירא:

זאת אומרת שזה לא פותר את הבעיה של הצפיפות?

היו"ר מיכה גולדמן:

לא, אלה שני דברים שונים, מפני שהצפיפות קיימת גם בבתי הסוהר וגם בבתי המעצר. בבתי המעצר הצפיפות היא כתוצאה מכך שבתי הסוהר לא קולטים אסירים שנשפטו.

יפה שפירא:

לא, אבל חשבתי שאם פותחים בתי כלא חדשים, זה איכשהו פותר את הבעיה.

היו"ר מיכה גולדמן:

מה זה חדשים? 400 מיטות? 300 מיטות?

יפה שפירא:

400 מיטות זה גם משהו.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
22/12/98

היו"ר מיכה גולדמן:

זה שום דבר, חסרות 2,000-3,000 מיטות.

יפה שפירא:

טוב, אבל זה לפחות משהו.

היו"ר מיכה גולדמן:

תודה רבה, אני נועל את הישיבה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:30